

Siva ekonomija je ogledalo države

Stiče se utisak da Vlada nema hrabrosti da se obračuna sa ovim problemom jer je prihvatila sivu ekonomiju kao svoj socijalni program čije bi rušenje dovelo do gubitka birača i izbora

Nema nikakve dileme da siva ekonomija spada u najgore pošasti koje mogu snaći jednu državu i njenu ekonomiju. Zbog šverca, utaje poreza i rada na crno država gubi budžetske prihode koji su neophodni za njeno funkcionisanje, preduzeća koja posluju legalno stagniraju ili propadaju izložena nelojalnoj konkurenciji, radna mesta se gase i krug se zatvara.

Nivo sive ekonomije je direktno merilo uspešnosti jedne države i odraz stanja u društvu i privredi. I Vladini zvaničnici i privrednici su jedinstveni u tome da je obim sive ekonomije u Srbiji dostigao kritičan nivo te da je krajnje vreme da država nešto preduzme kako se ekonomski sistem zemlje ne bi potpuno urušio. Mnogo je faktora koji su doveli do ovakvog stanja. Nezaposlenost i nizak nivo životnog standarda su istovremeno i uzrok i posledica sive ekonomije. Tu su i neodgovarajući poreski sistem, teškoće u održavanju konvertibilnosti dinara, neefikasnost državnih organa, nekonzistentnost i nestabilnost regulatornog okvira za poslovanje i nerazvijena svest o potrebi plaćanja obaveza prema državi.

Posledice sive ekonomije i nelojalne konkurencije moja firma osetila je na sopstvenoj koži. IMPEL se bavi trgovinom na malo – uglavnom cigareta i novina u specijalizovanom prodajnom lancu kiosaka. Samo u ovoj godini promet cigareta je pao za oko 25% od čega je bar polovina uzrokovana švercom duvana koji se neometano obavlja na zelenim pijacama pa i preko interneta. Kao rezultat ovakve nelojalne konkurencije i stalnog pada kupovne moći stanovništva, bili smo prinuđeni da u ovoj godini

smanjimo broj maloprodajnih objekata i zaposlenih u njima za 20%. Procene su da država zbog šverca cigareta i duvana gubi oko 250 miliona evra godišnje, a isto toliko gubi i maloprodaja. Podsetimo se da je pre privatizacije duvanske industrije u Srbiji, oko 80% tržišta duvana bilo nelegalno, a u roku od samo nekoliko meseci je svedeno na ispod 5% i tako je bilo narednih 10 godina. To je najbolji dokaz da država kad hoće može da reši i ovako složen problem. Postavlja se onda pitanje zašto sada država čuti? Stiče se utisak da Vlada nema hrabrosti da se obračuna sa ovim problemom jer je prihvatila sivu ekonomiju kao svoj socijalni program čije bi rušenje dovelo do gubitka birača i izbora. Ipak, sigurno je i da postojeće stanje nije održivo jer ni jedna vlast neće opstati duže vreme

ukoliko ne pronade rešenje za visoku nezaposlenost kao ključni problem našeg društva – a ona će zbog sive ekonomije samo nastaviti da raste. Jedino pravo rešenje je da vladajuća politička elita preuzme odgovornost i povuče hrabre reformske poteze, istovremeno u pravcu smanjenja administrativnog i fiskalnog opterećenja legalnog poslovanja s jedne strane, i strožije kontrole nelegalnog poslovanja s druge, kroz koordinisan i kontinuirani pritisak nadležnih inspeksijskih organa praćen oštrijom kaznenom politikom. Svi znamo šta treba da se uradi, ostaje samo pitanje KADA?

